

Aan de gemeenteraad van Dinkelland
Nicolaasplein 5
7591 MA Denekamp

Zaaknummer
1466801

Bijlagen
4

Onderwerp
Datum collegevergadering: 4 november 2025, Raadsbrief 2025 nr. 80

Verzenddatum
4 november 2025

Geachte raads- en commissieleden,

Waarover gaat deze brief?

Deze brief gaat over de stand van zaken omtrent de Natura2000 processen en gebieden waarvan de Gemeente Dinkelland tot 1 jul 2024 bestuurlijk trekker was. De fase van voorbereiding van natuurmaatregelen gaat, na het vaststellen van de Provinciale Inpassingsplannen door Provinciale Staten, over in de fase van uitvoering van natuurmaatregelen. Deze overgang is aanleiding om de gemeenteraad middels een raadsbrief nader te informeren over de stand van zaken en aanwezige bijzonderheden.

Ons besluit

In onze vergadering hebben we besloten de gemeenteraad middels deze raadsbrief hierover te informeren.

Toelichting

Inmiddels is met Lemselermaten het derde Provinciaal Inpassingsplan (PIP) Natura2000 vastgesteld waar de gemeente Dinkelland bestuurlijk trekker was, en daarmee gaan de ontwikkelopgaven voor N2000 in de gemeente Dinkelland een nieuwe fase in. De fase van voorbereiding gaat over in de fase voor uitvoering van natuurmaatregelen. Deze overgang is aanleiding om uw gemeenteraad middels een raadsbrief te informeren over de stand van zaken en aanwezige bijzonderheden.

Inleiding:

In de gemeente Dinkelland zijn een aantal natuurgebieden gelegen met een Natura2000 aanwijzing. Deze gebieden hebben de Natura2000 status verkregen door het aanwijzingsbesluit uit 2013 van de Staatssecretaris van Economische Zaken, mevr. Sharon A.M. Dijkema. De aanwijzing tot Natura2000 gebied komt voort uit wettelijke verplichtingen voor het beschermen van de bijzondere natuurwaarden, de zogenaamde 'gunstige staat van instandhouding'.

In natuurgebieden met deze status zijn specifieke natuurwaarden, ook wel habitats genoemd, aanwezig. Voor elk van de habitats is in het aanwijzingsbesluit een doelstelling vastgelegd voor de kwaliteit (behoud of verbetering) en oppervlakte (behoud of uitbreiding).

De provincie Overijssel is als bevoegd gezag verantwoordelijk voor het behalen van deze doelen. Daarom zijn in het verleden voor diverse N2000 gebieden ontwikkelopgaves gestart. Met het uitvoeren van een ontwikkelopgave wil de provincie de doelen en verplichtingen uit het aanwijzingsbesluit realiseren en bestendig vormgeven. In samenwerking met de provincie Overijssel heeft de gemeente Dinkelland een rol verkregen als bestuurlijk trekker van de processen voor de invulling van de ontwikkelopgave.

In 2016 is voor drie gebieden in de gemeente Dinkelland de ontwikkelopgave gestart:

1. Lemselermaten
2. Agelerbroek, Voltherbroek en Achter de Voort
3. Bergvennen en Brecklenkampse Veld

De uitwerking van de opgave om te komen tot de gunstige staat van instandhouding is vormgegeven in een Provinciaal Inpassingsplan (PIP).

Naast bovengenoemde drie gebieden zijn we ook betrokken bij drie andere N2000 gebieden die deels

binnen onze gemeente liggen en waarvan de besluitvorming plaats heeft gevonden in 2017 voor het Lonnekermeer (geen PIP benodigd), 2019 en 2022 voor Dinkelland (Punthuizen, Stroothuizen en het Dinkeldal) en in 2023 voor het Springendal – Dal vd Mosbeek.

Dinkelland bestuurlijk trekker:

De gemeente Dinkelland is jarenlang bestuurlijk trekker geweest van de natuurontwikkelopgave in de drie genoemde natuurgebieden. Voormalig wethouder, dhr. Brand, was voorzitter van de bestuurlijke adviesgroepen die in 2016 zijn gestart. Inmiddels is deze rol overgenomen door een onafhankelijk voorzitter Martin Verbeek. Dat is in lijn met het door onze gemeente ingenomen standpunt dat een onafhankelijk voorzitter gewenst is; een standpunt dat na vaststelling van de PIP's heeft geleid tot de aanstelling van de heer Verbeek.

Per N2000 gebied is er een bestuurlijke adviesgroep. In de bestuurlijke adviesgroepen hebben alle betrokken partijen een bestuurlijke afvaardiging. Dit zijn onder andere; de bewoners en grondeigenaren, LTO, Staatsbosbeheer of Landschap Overijssel, Waterschap Vechtstromen en de Gemeente Dinkelland. De bestuurlijke adviesgroepen bespreken aandachtspunten, belangen, processen en mogelijke oplossingen en geven daarover advies aan Gedeputeerde Staten van Overijssel. In de bestuurlijke adviesgroepen vertegenwoordigt wethouder De Way sinds de zomer van 2024 het breed maatschappelijke en gemeentelijke belang.

Op ambtelijk niveau heeft een projectgroep (per N2000 gebied) de taak voor opbouw van het PIP en bijbehorende inrichtingsplan. De projectgroep staat onder leiding van een provinciaal projectleider en omgevingsmanager. In de projectgroep zijn eveneens de verschillende gebiedspartijen vertegenwoordigd, om de diverse, soms tegenstrijdige, belangen te vertalen naar oplossingen die gericht zijn op de natuurherstel-verplichtingen. Naast de projectgroep verzorgt een deskundigenteam of technische werkgroep de specifieke inhoudelijke kennis.

Provinciale inpassingsplannen:

Voor elk van de Natura2000 gebieden in Dinkelland zijn inmiddels provinciale inpassingsplannen vastgesteld. In deze inpassingsplannen staat beschreven op welke manier de natuuropgaven vorm krijgen en hoe de bescherming en ontwikkeling daarvan toekomstbestendig geregeld worden. Onderdeel van de PIP's zijn inrichtingsplannen. Hierin staan de maatregelen genoemd die uitgevoerd worden ten behoeve van het natuurherstel en ontwikkeling.

Deze PIP's zijn ingediend bij Gedeputeerde Staten van Overijssel (GS). De behandeling en verkregen goedkeuring binnen GS en aansluitend Provinciale Staten van Overijssel (PS) zijn dus vooraf gegaan door instemming van zowel projectgroep als bestuurlijke adviesgroep.

PS heeft de besluitvorming over de PIP voor het gebied Agelerbroek, Voltherbroek en Achter de Voort in januari 2024 uitgesteld en vervolgens is in april 2024 motie aangenomen met daarin 6 punten, die uitgevoerd moeten worden voordat het PIP opnieuw voor besluitvorming voorgelegd zou worden. De 6 punten hadden betrekking op:

- Een Sociaal Economische Impactanalyse (SEIA);
- Een communicatieplan en informeren van het gebied;
- Toezegging uitvoering van inrichtings-/natuurmaatregelen ná vaststelling PIP en nadat overeenkomsten gesloten zijn met grondeigenaren;
- Huiskavels waarop een bestemmingswijziging is voorzien een voorlopige bestemming opnemen voor een periode van maximaal 5 jaar;
- Het realiseren van een onherroepelijke boskavelruil;
- Onafhankelijke onderzoeken bij schademeldingen in relatie tot natuurmaatregelen en veroorzaakte schade voor rekening van provincie.

Op 26 februari 2025 heeft PS het PIP voor AVAV vastgesteld.

In de besluitvorming van PS over de PIP voor het gebied Lemselermaten zijn 2 moties aangenomen. Beide moties worden door het projectteam van de Provincie uitgewerkt. Deze moties hebben betrekking op:

- Een drie deskundigen overleg: Drie hydrologen (één aangewezen door de provincie, één aangewezen door de grondeigenaren en één door de eerste twee aan te wijzen derde onafhankelijke hydroloog) die in onderling overleg kijken of het hydrologische model geschikt is en of het op de juiste wijze is gebruikt om de natuurherstelmaatregelen te bepalen.
- Beweidings landbouwpercelen: Er moet onderzoek plaatsvinden of er mogelijkheden zijn voor het uitmijnen van de percelen door middel van beweiding door schaapskuddes. Deze maatregel wordt in de vorm van een pilot (proef) opgepakt, in samenwerking met het Louis Bolk instituut.

Zienswijzen en inspraak door gemeente:

De gemeente Dinkelland heeft, in de afgelopen jaren, op de drie PIP's zienswijzen ingediend. Gedeputeerde Staten van Overijssel heeft de zienswijzen in behandeling genomen en verschillende punten meegenomen in de uitwerking van de PIP of als aandachtspunt opgepakt in de Natura2000 processen. De ingediende zienswijzen zijn als bijlage aan deze raadsbrief toegevoegd.

Bij de behandeling van de PIP voor Lemselermaten in de vergadering van Provinciale Staten heeft wethouder De Way gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot inspreken. Hij heeft met zijn inspraak onder andere aandacht gevraagd voor de gevolgen van de natuuropgave voor omwonenden en grondeigenaren. De inspraakteksten zijn als bijlage bij deze raadsbrief toegevoegd.

Korte toelichting per gebied:

Onderstaand vindt u per gebied een nadere toelichting op de stand van zaken in het proces:

Lemselermaten:

De Provinciale Staten van Overijssel hebben op 2 juli 2025 het provinciaal Inpassingsplan Lemselermaten (PIP) en de Nota van Antwoord op de ingediende zienswijzen, vastgesteld. Het inpassingsplan ligt ter inzage van dinsdag 30 september tot en met dinsdag 11 november 2025. In deze periode kan door belanghebbenden een beroep ingesteld worden bij de Raad van State.

In Natura 2000 gebied Lemselermaten bevinden zich natuurwaarden die uniek zijn in Nederland, zoals elzenbroekbossen, vochtige heiden, heischrale graslanden, blauwgraslanden en kalkmoerassen. In de huidige situatie is het natuurgebied verdroogd en de stijghoogte van het grondwater afgenomen. Ook toestroming van met meststoffen verrijkt grondwater is een probleem. Dat zorgt voor veel voedsel in de bodem, terwijl de zeldzame planten hier alleen groeien op een voedselarme bodem. In en rond Lemselermaten zijn daarom diverse natuur herstelmaatregelen voorbereid en opgenomen in het inrichtingsplan wat onderdeel is van de PIP. Daarmee wordt ervoor gezorgd dat Lemselermaten robuuster en weerbaarder wordt tegen invloeden van buitenaf.

Agelerbroek, Voltherbroek en Achter de Voort:

Voor het Natura 2000 gebied Agelerbroek, Voltherbroek en Achter de Voort heeft Provinciale Staten op 26 februari 2025 het PIP vastgesteld. Ook hier is een inrichtingsplan onderdeel van de PIP. Op dit besluit van PS is beroep ingesteld bij de Raad van State door belanghebbenden. De Raad van State heeft nog geen uitspraak gedaan en het is nog niet bekend wanneer dat gebeurt.

Het gebied bevat moerasbossen vol elzen, haagbeuken en vogelkersen, afgewisseld met graslanden. In AVAV vindt u bomen en planten die uniek zijn in Nederland. Ze leven in een gebied met veel water, er stromen beekjes en sloten en er zijn vennen (ondiepe meertjes). De waterviolier, Spaanse ruiter, blauwe zegge en blauwe knoop zijn planten die het land kleur geven. En in het voorjaar bloeien kleurrijke bloemen, zoals de slanke sleutelbloem, de gevlekte aronskelk en de gulden boterbloem. AVAV is een thuis voor veel dieren. Er leven vlinders, insecten, reeën en dassen en bijzondere soorten als de kamsalamander en de zeggekorfslak.

Bergvennen en Brecklenkampseveld:

Voor het Natura 2000 gebied Bergvennen en Brecklenkampse Veld heeft Provinciale Staten op 7 december 2022 het PIP vastgesteld. Nadat het PIP voor dit natuurgebied was vastgesteld door Gedeputeerde Staten, zijn verschillende grondeigenaren er tegen in beroep gegaan. Momenteel is het project in afwachting van de Raad van State. Maatregelen die hier niet op hoeven te wachten zijn voor een deel al in uitvoering.

Bergvennen en Brecklenkampse Veld bestaat uit 7 vennen, bos, bijzondere heide en graslanden. Er groeien bomen, zoals de eik, dennenbomen en de jeneverbesstruweel. Daarnaast groeien er orchideeën en waterlobelia's. Vooral de waterlobelia is uniek: deze waterplant is zeer zeldzaam in Nederland. In de maanden juli en augustus bloeit deze plant volop en vallen de mooie lila bloemen op in het natuurgebied.

Tot zover de stand van zaken in de drie N2000 gebieden waarvan de gemeente Dinkelland bestuurlijk trekker was. Het is goed nogmaals te benadrukken dat de gemeente, zowel bestuurlijk als ambtelijk, zo goed als mogelijk de verschillende, en soms tegenstrijdige, belangen probeert te behartigen. De gemeente streeft naar een balans tussen natuur, landschap en economie met als doel het behoud van een vitaal buitengebied. Het belang van natuurherstel is evident en draagt bij aan onder meer ons landschap, de beleving en recreatie en toerisme. Anderzijds hebben de genomen en nog te nemen natuurmaatregelen grote impact op een aantal individuele agrarische bedrijven, gelegen in of nabij de N2000 gebieden. Deze impact betreft zowel beperkingen in de wijze van grondgebruik als het verlies aan huiskavels. Vanuit de behartiging van de belangen van deze agrarische bedrijven blijven we via de bestuurlijke adviesgroepen en

de projectgroepen bij de provincie er proactief voor pleiten dat nadeelcompensatie voortvarend wordt afgewikkeld en waar nodig ruilgronden worden ingezet zodat bedrijven toekomstperspectief behouden.

Bijlagen:

Bij deze raadsinformatiebrief zijn de volgende bijlagen toegevoegd:

- Zienswijze van de gemeenteraad op de PIP Agelerbroek, Voltherbroek en Achter de Voort
- Zienswijze van de gemeenteraad op de PIP Lemselermaten
- Zienswijze van de gemeenteraad op de PIP Bergvennen en Brecklenkampse veld
- Inspraaktekst Weth. De Way bij behandeling PIP Lemselermaten in PS

Waarom deze raadsbrief?

In artikel 169, tweede lid, van de Gemeentewet staat dat wij de raad alle inlichtingen verschaffen die de raad voor de uitoefening van zijn taak nodig heeft. Wij meenden er daarom goed aan te doen u van ons besluit op de hoogte te stellen. Wij stellen u voor deze raadsbrief voor kennisgeving aan te nemen.

Heeft u nog vragen?

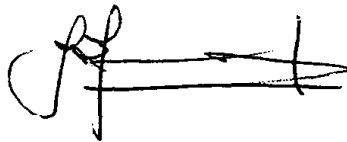
Neem dan contact op met de raadsgriffier. Deze zal uw vragen aan ons college kenbaar maken.

Burgemeester en wethouders van Dinkelland,
de secretaris

Drs. C.H.A.A. Luttikhuis

de burgemeester

J.G.J. Joosten